een santeon ziekenhuis

Prostaatklachten

De prostaat is een klier die zaadvocht aanmaakt. De klier is zo groot als een kastanje. De informatie hieronder beschrijft de functie en ligging van de prostaat, de meest voorkomende prostaataandoeningen en de behandelingen die daarbij horen.

Meer over de prostaat en prostaatklachten

Algemeen

De prostaat ligt vlak onder de blaas van de man, om de plasbuis heen. In het kleine bekken achter het schaambeen onder de prostaat ligt de sluitspier van de blaas en plasbuis. Min of meer dwars door de prostaat heen lopen twee zaadleiders. Die zijn afkomstig van de zaadballen, ook wel teelballen of testikels genoemd.

Door de zaadleiders stroomt alleen tijdens een zaadlozing sperma. Een voorraad sperma wordt bewaard in de 2 zaadblaasjes die links en rechts tussen de prostaat en de blaas liggen. Tijdens een zaadlozing worden de zaadblaasjes 'uitgeknepen', zodat een hoeveelheid sperma in de plasbuis wordt gespoten en uiteindelijk via de penis het lichaam verlaat.

De zaadballen en de prostaat zijn met elkaar verbonden. Vlak naast de prostaat lopen een aantal zenuwbundeltjes naar de penis. Deze zenuwbundeltjes zijn belangrijk voor het 'krijgen' van erecties.

De prostaat is bij de geboorte al aanwezig, maar heel klein. Door het mannelijk geslachtshormoon testosteron groeit de prostaat in de puberteitsjaren tot volwassen grootte. De gemiddelde grootte is 15 ml, maar afmetingen van 100 ml of meer komen ook voor.

De 3 meest voorkomende aandoeningen aan de prostaat zijn: ontsteking (infectie), vergroting en kanker. Ook komt prostaatpijn voor. Hieronder vindt u een korte beschrijving van deze aandoeningen.

Prostaatpijn

Soms kan de prostaat gevoelig zijn. Dat zorgt voor regelmatig terugkerende, vage pijnklachten in de onderbuik, liezen of kruis. Dat heet prostaatpijn. Net zoals een gevoelige maag kan opspelen bij spanningen op het werk of thuis, zo kan ook het prostaatgebied (prostaat, blaas, plasbuis, zaadballen/teelballen) bij stress geïrriteerd raken en pijn doen. Vaak is er dan met de blaas of prostaat op zich niets aan de hand, hoewel een en ander wel vaker voorkomt bij mannen die eerder prostaatontstekingen hadden. Soms is hiervoor een behandeling met medicijnen nodig of een verwijzing naar de bekkenbodemfysiotherapeut

Prostaatontsteking

Een veelvoorkomende aandoening aan de prostaat is een prostaatontsteking. Bij een prostaatontsteking is het klierweefsel van de prostaat ontstoken. Op onze webpagina Prostaatontsteking (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3778) vindt u meer informatie over deze aandoening en de

behandeling ervan.

Prostaatvergroting

Veelal oudere mannen kunnen klachten hebben bij het plassen, bijvoorbeeld het gevoel dat plassen lastig gaat, een slappere straal of niet goed uit kunnen plassen. Deze klachten kunnen veroorzaakt worden door een (goedaardige) prostaatvergroting.

Prostaatkanker

Prostaatkanker is nog altijd de meest voorkomende vorm van kanker bij mannen. Prostaatkanker is een kwaadaardige afwijking van de prostaat. Op onze webpagina Prostaatkanker (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3758) leest u meer over deze aandoening en de behandeling hiervan.

Onderzoeken

Hieronder vindt u meer informatie over onderzoeken van de prostaat. Er zijn verschillende manieren om de prostaat te onderzoeken. Niet alle onderzoeken zijn altijd nodig. Over het algemeen zal de uroloog hierin een keuze maken. Hieronder volgen de onderzoeken die het vaakst worden verricht.

Rectaal toucher

Bij dit onderzoek tast de arts met de vinger via de anus de prostaat af. Hij of zij kan zo inschatten of de prostaat vergroot is, of dat er sprake kan zijn van kanker. Het onderzoek is wat oncomfortabel, maar niet pijnlijk. Een pijnlijke prostaat kan wijzen op een prostaatontsteking.

Bloedonderzoek

Soms kan er een infectie in het lichaam zitten. Dat kan worden aangetoond door bij een bloedonderzoek het CRP te meten en het aantal witte bloedlichaampjes te tellen. Als die zijn toegenomen, is er iets in het lichaam ontstoken.

Een belangrijke graadmeter voor de gezondheid van de prostaat is de hoeveelheid 'PSA' in het bloed. 'PSA' betekent Prostaat Specifiek Antigeen. Dat is een stof die de prostaat aan het bloed afgeeft. Normaal gesproken is de waarde lager dan 4. Op latere leeftijd (ouder dan 70 jaar) kan een hogere waarde van 7 en meer ook normaal zijn. Dit is vaak mede afhankelijk van de grootte van de prostaat.

Als de PSA-waarde verhoogd is, dan betekent dat dat er iets aan de hand is met de prostaat. Hij kan dan vergroot of ontstoken zijn of er kan kanker in zitten. Verder onderzoek is dan nodig om uit te zoeken wat er precies aan de hand is.

Urineonderzoek

Vaak is aan de urine niet te zien waar in de urinewegen (nieren, blaas, prostaat) een mogelijke infectie precies zit. Meestal is het aantal witte bloedcellen bij een prostaatontsteking niet sterk verhoogd, maar bij een gelijktijdig optredende blaasontsteking kan dat wel het geval zijn. Bloed in de urine kan voorkomen bij infecties, maar ook bij nier-, blaas- of prostaatkanker.

Spermaonderzoek

Soms kan het nodig zijn om het sperma, de witte bloedcellen of bacteriën te onderzoeken om een mogelijk ontstoken prostaat aan te tonen.

Echo van de prostaat

Met een echografie van de prostaat (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5426)kan de arts de prostaat met ultrageluidsgolven aftasten. Daar hoort en voelt de patiënt niets van. Omdat de prostaat achter het schaambeen en vrij ver naar achteren ligt, is het lastig om de prostaat van voren goed zichtbaar te maken. Daarom wordt de echografie via de anus met een speciaal staafje vanuit de endeldarm verricht.

Weghalen van een klein stukje weefsel (biopsie)

Soms kan het nodig zijn om biopten (kleine stukjes weefsel) uit de prostaat weg te halen voor verder onderzoek. Bijvoorbeeld wanneer de arts na een rectaal toucher, bij een verhoogd PSA-gehalte of bij afwijkingen in een echografie, denkt aan prostaatkanker. De patholoog onderzoekt dit weefsel en geeft uitsluitsel of het hier gaat om kanker of ontstekingsweefsel.

De biopsie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5356) gebeurt meestal via de anus. Met een zeer dunne naald haalt de arts enkele kleine stukjes prostaatweefsel weg. Dat doet hij of zij tegenwoordig vaak met een soort pistool, waardoor het onderzoek vliegensvlug verloopt en meestal pijnloos is. Wel kan de patiënt na het onderzoek nog even bloeden (bloed in de ontlasting, in de urine en/of bij een zaadlozing), maar dat houdt meestal snel weer op (bij zaadlozing duurt het wat langer). Vaak krijgt de patiënt een korte antibioticakuur om infecties te voorkomen.

MRI (3 Tesla MRI)

Met een MRI-scan (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5802) van de prostaat kan het prostaatweefsel nauwkeurig in kaart worden gebracht. Soms wordt deze scan al voorafgaande aan het eerste polikliniekbezoek verricht. De scan wordt gedaan bij de afdeling Radiologie. Wanneer er afwijkingen te zien zijn, kan tijdens een biopsie van de prostaat gericht extra weefsel worden afgenomen.

Botscan

Een botscan (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5446) (skeletscintigrafie) is een onderzoek dat (eventuele) uitzaaiingen in de botten zichtbaar kan maken. Een botscan vindt plaats op de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

PSMA PET/CT-scan

Een PSMA-PET/CT-scan (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5430)is een vorm van nucleaire beeldvorming. Met behulp van een licht radioactieve stof, kunnen afwijkingen ten gevolg van prostaatkanker in het lichaam (uitzaaiingen in lymfeklieren en/of botten), zichtbaar worden gemaakt. Deze relatief nieuwe scanmethode wordt steeds meer toegepast, zowel in de diagnostische fase als na de behandeling van prostaatkanker om te detecteren of de prostaatkanker is teruggekeerd.

Een PSMA-PET/CT-scan vindt plaats bij de afdeling Nucleaire Geneeskunde. De uroloog bespreekt de uitslag met u. Tijdens dit gesprek worden ook de behandelmogelijkheden met u besproken. meer over de PSMA-PET-scan leest u ook in ons nieuwsbericht Prostaatkanker: PSMA-PET-scan bewijst steeds vaker zijn nut. (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/2160)

Kijkonderzoek in de blaas (cystoscopie)

Bij een cystoscopie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5526) kijkt de arts via de plasbuis met een kijker in de plasbuis en de blaas. Hij of zij kan zo de grootte van de prostaat inschatten en beoordelen in hoeverre een vergrote prostaat 'in de weg zit'. Niet elke vergrote prostaat geeft namelijk problemen bij het plassen. Ook kan de arts zien of er stenen of tumoren in de blaas zitten. Tot slot geeft het onderzoek de arts een indruk van de conditie (de kracht) van de blaas.

Bloedonderzoek

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/bloedonderzoek
Manieren van bloed afnemen en soorten onderzoeken

Echo prostaat (TRUS)

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/echo-prostaat-trus

TRUS+ onderzoek

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/echografie-en-biopsie-van-de-prostaat-trus
Echografie en biopsie van de prostaat

MRI

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/mri
Onderzoek via magnetische technieken

Botscan (skelet)

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/botscan-skelet

PET/CT-scan PSMA

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/petct-scan-psma

Prostaatkanker

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/prostaatkanker-onderzoeken
Onderzoeken

Cystoscopie (man)

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/cystoscopie-man

Behandelingen

Prostaatpijn

Afhankelijk van het soort pijn en de oorzaak van de pijn zal uw behandelend arts samen met u bespreken welke behandeling bij u nodig is. Dit kan bijvoorbeeld een behandeling met medicijnen zijn of een verwijzing naar de bekkenbodemfysiotherapeut.

Prostaatontsteking

Het is meestal noodzakelijk om een ontstoken prostaat langdurig met antibiotica te behandelen. Ook moet de patiënt veel drinken zodat hij door de grote hoeveelheid urine de blaas en urinewegen vaak schoonspoelt. Op onze webpagina Prostaatontsteking (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3778) vindt u meer informatie over deze aandoening en de behandeling ervan.

Prostaatvergroting

Een vergrote prostaat kan plasklachten geven. Een van de mogelijke behandelingen bij een vergrote prostaat is de TURP-behandeling (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4460). Dit is een kijkoperatie waarbij de uroloog prostaatweefsel verwijdert dat de plasbuis dichtdrukt.

Prostaatkanker

Prostaatkanker kent verschillende behandelmogelijkheden. Soms zijn meerdere behandelmogelijkheden mogelijk en moet er een keuze worden gemaakt. Op onze webpagina Prostaatkanker (behandelingen (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4400)) leest u meer over deze aandoening en mogelijke behandelingen.

TURP-behandeling

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/turp-behandeling-bij-vergrote-prostaat
Verwijdering van prostaatweefsel via een kijkoperatie

Prostaatkanker

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/prostaatkanker-behandelingen
Behandel-mogelijkheden

Expertise en ervaring

De urologen van het St. Antonius Ziekenhuis hebben uitgebreide expertise op het gebied van alle algemene urologische zorgvragen. Vanwege de omvang van de urologische praktijk hebben zij veel ervaring op het gebied van alle mogelijke urologische ziektebeelden. Daarnaast beschikken zij over de meest moderne apparatuur om tot een goede diagnose te komen en de voor u meest passende behandeling aan te kunnen bieden.

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Prostaatontsteking (https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/prostaatontsteking)
- Prostaatkanker (prostaatcarcinoom) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/prostaatkanker-prostaatcarcinoom)

Specialismen

- Urologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/urologie)
- St. Antonius Kankercentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum)

Contact Urologie **T 088 320 25 00**